

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-P.431.18.2017

Warszawa, 03 października 2017 r.

**Pan
Andrzej Samoraj
Burmistrz
Miasta i Gminy Drobin
ul. Marszałka Piłsudskiego 12
09-210 Drobin**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 i ust. 2 ustawy z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390) zwanej dalej ustawą oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 3 czerwca 2011r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) zespół inspektorów Oddziału Polityki Społecznej w Delegaturze – Placówce Zamiejscowej w Płocku Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadził w dniach 9 - 11 sierpnia 2017r. kontrolę kompleksową w kierowanym przez Pana Urzędzie Miasta i Gminy Drobin.

Przedmiot kontroli obejmował realizację zadań własnych gminy dotyczących tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie:

- opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego. Kontrola dotyczyła okresu od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 12 września 2017r. przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w Mieście i Gminie Drobin oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy. Na podstawie przedstawionej dokumentacji ustalono, że żadnej z komórek organizacyjnych ani

stanowisk Urzędu Miasta i Gminy Drobin nie przyporządkowano zadań związanych z realizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Jak wynika ze złożonych wyjaśnień zadania wynikające z ustawy realizuje i koordynuje kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drobinie.

Podczas kontroli stwierdzono, że w okresie od 1 stycznia 2016r. do 27 lipca 2016r. w mieście i gminie Drobin nie opracowano i nie realizowano gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, pomimo upływu terminu obowiązywania poprzedniego programu wraz z końcem 2015r. Tym samym w ww. okresie nie realizowano obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy.

Uchwałą nr XXIV/199/2016 Rady Miejskiej w Drobinie z 28 lipca 2016 r. przyjęto do realizacji *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2021*.

W programie określono cele i działania służące ich realizacji, wskazano podmioty odpowiedzialne za prowadzenie działań oraz sposób finansowania programu. Próbę analizy i zdiagnozowania zjawiska przemocy w rodzinie ograniczono do przedstawienia ustaleń pochodzących z dokonanej w 2009r. „Diagnozy problemów społecznych dla Miasta i Gminy Drobin” oraz do zaprezentowania danych statystycznych z 2015r. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie zawarta w programie nie obejmowała żadnych informacji o realizacji celów programu obowiązującego w latach 2011-2015 i z tego powodu nie mogła w pełni stanowić podstawy do formułowania celów oraz związanych z nimi działań.

W programie nie określono również harmonogramu realizacji zadań oraz nie wskazano rezultatów, które przyniesie osiągnięcie założonych celów oraz sposobów ich ewaluacji.

Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drobinie przedłożył Radzie Miejskiej w Drobinie sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar za rok 2016, z którego wynika, że przedstawiciele służby zdrowia nie prowadzili działań w zakresie realizacji programu. Sprawozdanie nie zawierało informacji, które z podejmowanych działań służyły osiągnięciu celów programu oraz nie zawierało oceny stanu jego realizacji i wskazań co do potrzeby aktualizacji zadań.

Jak wynika z przekazanych informacji na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przewidziano w 2016r. oraz w 2017r. po 3500 zł. z przeznaczeniem na szkolenia dla członków zespołu interdyscyplinarnego. Stwierdzono, że członkowie zespołu interdyscyplinarnego w 2016r. odbyli stosowne szkolenie.

W uchwale nr 65/VII/2011 z dnia 21 września 2011r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015, trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania Rada Miejska w Drobinie wskazała podmioty, których przedstawiciele będą powoływani do Zespołu, zasady ich powoływania oraz zasady współpracy Burmistrza z podmiotami, których przedstawiciele biorą udział w pracach Zespołu. W dokumencie nie określono trybu i sposobu odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zawarł Pan stosowne porozumienia z podmiotami, o których mowa w art. 9a ust. 3 i ust. 5 ustawy, spełniając tym samym wymogi określone w art. 9a ust. 8 ustawy.

Zarządzeniem nr 74/2011 z dnia 23 września 2011r. powołał Pan Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Drobinie oraz określił regulamin organizacyjny zespołu. W skład zespołu weszli przedstawiciele: ośrodka pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Sądu Rejonowego, placówek oświatowych oraz ochrony zdrowia, co jest zgodne z art. 9a ust.3 i ust. 5 ustawy. W regulaminie organizacyjnym ustalił Pan tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu oraz tryb i sposób powoływania i odwoływania przewodniczącego Zespołu i grup roboczych. W dokumencie określono również zasady postępowania w ramach grup roboczych i prowadzenia dokumentacji oraz wzory formularzy. Jest to niezgodne z w art. 9a ust. 15 ustawy, zgodnie z którym tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz określenie szczegółowych warunków jego funkcjonowania jest zadaniem Rady Miasta.

Następnie zarządzeniem nr 31/2016 z dnia 1 kwietnia 2016 r. zmienił Pan skład Zespołu. Stwierdzono, że ustalony tym zarządzeniem skład zespołu nie spełnia wymogów określonych w art. 9a ust. 3 pkt 5, ponieważ nie powołano w jego skład przedstawiciela ochrony zdrowia. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego złożyli oświadczenia o treści zgodnej z zapisami art. 9c ust. 3 ustawy.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, a więc zostały spełnione wymogi zawarte w art. 9a ust. 7 ustawy. Ze wszystkich spotkań członków zespołu z członkami rodzin dotkniętych przemocą sporządzono protokoły. Obsługę organizacyjno-techniczną zapewniał Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drobinie.

W okresie objętym kontrolą Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Drobinie prowadził 31 procedur „Niebieska Karta”. W trakcie kontroli analizie poddano dokumentację 17 procedur.

We wszystkich przypadkach procedury wszczęto na podstawie prawidłowo wypełnionych przez przedstawiciela Policji formularzy „Niebieska Karta - A”, które następnie zostały niezwłocznie przekazane Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie nie przekraczającym 7 dni od dnia wszczęcia procedury. Przewodniczący przekazywał je następnie członkom Zespołu Interdyscyplinarnego. W dokumentacji brakuje jednak potwierdzenia terminów przekazania formularza członkom Zespołu. W związku z tym nie można było określić czy zostały spełnione wymogi, o których mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego zapraszał na posiedzenia osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie. Jednocześnie na spotkania wzywane były również osoby, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. We wszystkich przypadkach wyznaczone miejsce i termin spotkania z ww. osobami spełniały warunki określone w § 17 ust. 2 rozporządzenia.

Na podstawie analizy dokumentacji stwierdzono, że procedury prowadzone przez zespół interdyscyplinarny były realizowane prawidłowo, za wyjątkiem dwóch procedur wszczętych w tej samej rodzinie w odstępie kilku dni. Nie ustalono jednoznacznie, która z osób jest osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, a w związku z tym niemożliwe było podjęcie właściwych działań interwencyjnych mających na celu zapewnienie jej bezpieczeństwa.

Osoby dotknięte przemocą oraz osoby stosujące przemoc, biorące udział w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego podpisywały oświadczenie - zgodę na podjęcie działań przez zespół. W przypadku pierwszej grupy osób jest to niezgodne z zapisami art. 9d ust. 1 ustawy. Z treści przepisu jednoznacznie wynika, że podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą nie wymaga zgody z jej strony. Natomiast odbieranie ww. oświadczeń od osób stosujących przemoc było bezprzedmiotowe, ponieważ w ustawie nie przewidziano obowiązku uzyskiwania od tych osób zgody na podjęcie działań.

Podczas posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego w obecności osoby, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie dokonywano analizy sytuacji rodziny oraz wypełniano formularz „Niebieska Karta – C”. W formularzu opracowywano indywidualny plan pomocy dla osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Z zapisów znajdujących w formularzu „Niebieska Karta – C” wynika, że dla przedstawicieli oświaty, służby zdrowia oraz GKRPA nie wskazano odpowiednich zadań uwzględniających indywidualną sytuację rodzin dotkniętych przemocą. Stwierdzono, że reprezentujący ww. instytucje członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w ramach posiadanych uprawnień nie podejmowali działań na rzecz pomocy osobom dotkniętym przemocą w przypadkach, gdy członkami rodzin dotkniętych przemocą były dzieci w wieku

szkolnym lub gdy osoba dotknięta przemocą była objęta leczeniem specjalistycznym oraz gdy stosujący przemoc członek rodziny nadużywał alkoholu.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w obecności wezwanej na spotkanie osoby, wobec której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie wypełniali formularz „Niebieska Karta – D”. Żaden ze sprawców przemocy nie został skierowany do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Nie odnotowano również składania przez kuratora sądowego stosownych wniosków do sądu.

Za powstanie nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pan jako Burmistrz Miasta i Gminy Drobin oraz Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pana o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. W regulaminie organizacyjnym Urzędu Miasta i Gminy Drobin wskazać komórkę organizacyjną lub stanowisko odpowiedzialne za realizację zadań, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy.
2. Niezwłocznie podjąć działania mające na celu modyfikację i uzupełnienie *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2021*, uwzględniając zapisy dotyczące:
 - diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie w gminie opartej m.in. o wnioski z realizacji poprzedniego programu,
 - aktualizacji celów programu i zadań podmiotów wymienionych w dokumencie,
 - harmonogramu realizacji programu oraz sposobów monitorowania rezultatów i ewaluacji celów programu.
3. Podjąć działania w celu ustalenia w drodze uchwały przez Radę Miejską w Drobinie trybu i sposobu odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.
4. Powołać w skład zespołu interdyscyplinarnego przedstawiciela ochrony zdrowia.
5. Zapewnić dokumentowanie przekazywania przez Przewodniczącego formularzy „Niebieska Karta – A” członkom Zespołu Interdyscyplinarnego, w taki sposób aby było możliwe ustalenie terminu, o którym mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia.
6. Dokonywać diagnozy sytuacji rodziny objętej procedurą i prowadzić ją tylko w przypadkach zasadnych tj. w przypadkach występowania zjawiska przemocy w rodzinie o jakim mowa w art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
7. Odstąpić od odbierania oświadczeń o zgodzie na podjęcie działań od członków rodzin dotkniętych przemocą, w których wszczęto procedurę „Niebieska Karta”.

8. Zapewnić podejmowanie działań przez wszystkich członków Zespołu Interdyscyplinarnego z uwzględnieniem ich uprawnień i kompetencji służbowych oraz stosownie do sytuacji rodziny objętej procedurą „Niebieska Karta”.

Pouczenie

Stosownie do postanowień art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.), w związku z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017r., poz. 1769) kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z unormowaniami zawartymi w art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ***kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6000 zł.***

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Wioletta Kucharska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej